

det ærede Medlem i, at det Erstatningsarbejde, som det er muligt at tilvejebringe, skal skaffes, men det er begrænset, hvad man kan foretage f. Eks. af Jordarbejder. For Banearbejdernes Vedkommende er det ofte fremført, at ogsaa Jordarbejdet paa Banerne afhænger af forskellige Materialiers Tilstedeværelse; Syning af Uniformer, som det ærede Medlem med sin Dygtighed har peget paa, er ogsaa i høj Grad begrænset ved Mængden af det Materiale, der overhovedet kan skaffes til Veje. Det ærede Medlem vil vide, at Tilvejebringelsen af Klædestoffer bliver vanskeligere og vanskeligere, og, hvad der kan opses af disse Stoffer, bliver efterhaanden aftagende, hvis fornyet Tilførsel ikke finder Sted. Hvis man for tidlig var begyndt paa at anvende ekstraordinær Syning af Klædevarer, havde man opbrugt dette Materiale til nu at kunne holde Arbejdet i Gang. Nej, Spørgsmaalet er af ganske særegen Karakter, og man kan aldeles ikke henvisse til Erfaringerne fra tidligere Arbejdsløshedsperioder, fordi Aarsagen er en helt anden, fordi det eneste, som i Virkeligheden kan standse denne Arbejdsløshed, er en Ophævelse af den Tilstand, der for Øjeblikket hersker i Verden, hvorved vort Land som andre Lande er afskaaret fra at faa Raastoffer. Derfor maa vi rette vort Haab imod, at denne Tilstand i Verden vil ophøre, for at Arbejdsmidlerne derefter igen med fuld Kraft kan tages i Brug. Men Erstatningsarbejder skal der selvfølgelig iværksættes overalt. Naar Indenrigsministeriet følger Kommunerne rundt om i Landet, ogsaa den Kommune, som det ærede Medlem (Bræsemann) administrerer, kan man ikke andet end faa Indtrykket af, at det er en særdeles vel administreret Kommune, hvor der arbejdes med megen Omtanke; men det er jo nu en Gang en forholdsvis lille By, et lille Samfund, hvor adskillige Vanskeligheder lettere lader sig overvinde end i de større Samfund.

Hvad nu selve Lovforslaget angaar, mente det ærede Medlem fra Silkeborg (Jacob Christensen) i mine Udtalelser at have fundet en vis Anerkendelse overfor Pengeinstitutternes Stilling med Hensyn til det foreliggende Resultat. Jeg har indskrænket mig til at udtale min Tilfredshed med, at de Forhandlinger, der er førte mellem Handelsministeriet og Bankerne, er naaet til det ønskelige Resultat, at der er stillet den samlede Sum til Raadighed, og jeg har anført, hvorfor jeg ansaa det

for ønskeligt, at der var samlede Midler til Raadighed ved Siden af dem, som Kommunerne kan skaffe sig udenom Laanekassen. Maa jeg benytte Lejligheden til at gentage, hvad jeg sagde ved Fremsettelsen af Lovforslaget, at Loven ikke søges begrænset til de Laan, som optages gennem Laanekassen, men at den ogsaa skal gælde Laan, som Kommunerne ønsker at optage andetsteds, naar blot det er til de Formaal, som er angivne i Lovforslaget, og paa den Maade, som dette anviser. Jeg tror, det vil være af væsentlig Betydning for Kommunesamfundene, at der findes en samlet Laanesum. Der er selvfølgelig Kommuner, som vil have Mulighed for i deres lokale Institutter at opnaa Laan paa Betingelser, som svarer til disse, men mange Kommuner vil ikke være stillede saaledes, fordi de ikke har noget Institut i Nærheden, som tilstrækkeligt kender deres Forhold, eller som vil være i Stand til at yde saadanne Laan, og disse Kommuner vilde være ugunstigt stillede, hvis de ikke havde den samlede Laanesum at ty til. Naar det ærede Medlem nu mener, at Pengeinstitutternes Ydelser ikke er betydelige, saa tror jeg, man har Ret til at sige, at der ikke ydes nogen Filantropi ved dette Forslag, men det plejer jo ikke at være Pengeinstitutternes Opgave at være filantropiske Anstalter. Derimod forekommer det mig, at man har Lov til at se paa dette Laan som et almindeligt Foretagende, og da tillader jeg mig at henvisse til, at Staten, da det sidste Statslaan optoges, betingede sig et 5 pCts Laan til Kurs 99, og saaledes som Pengeforholdene efterhaanden har udviklet sig, tror jeg, at et Laan til 5 pCt. og til Kurs 98 optaget af det offentlige maa anses for at være særdeles gunstigt. Institutternes Ydelse ligger imidlertid ikke væsentlig i Laanenes Givelse, men deri, at de har afgivet saa og saa stor en Del af deres Balance til en af det offentlige ledet Laanekasse. De har overladt Forvaltningen af disse Penge midler til et Institut, som er undergivet det offentliges Kontrol.

Nogle ærede Medlemmer har været bekymrede for, hvorledes det skulde gaa om 8 Aar. Jeg synes dog ikke, der er megen Anledning til en saadan Bekymring. Naar ærede Medlemmer har brugt den Vending, at Laanet skal afbetales i Løbet af 8 Aar, har de sikkert dermed ment om 8 Aar, thi Laanet er afdragsfrit og forfalder først om 8 Aar. Hvis Krigen slutter forholdsvis snart, og Fredens Vil-